

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **J. D.**, zastoupen Mgr. Věrou Novákovou, advokátkou se sídlem Vrchlického 802/46, Liberec, proti žalovanému: **Český báňský úřad**, se sídlem Kozí 748/4, Praha 1, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 7. 2022, č. j. 41 A 20/2020-44,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 11. 6. 2020, č. j. SBS 15593/2020/ČBÚ-23/1, žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Obvodního báňského úřadu pro území kraje Ústeckého ze dne 27. 2. 2020, č. j. SBS 23288/2018/OBÚ-04/5, jímž byl žalobce shledán vinným z přestupku podle § 40a odst. 1 písm. a) zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, v rozhodném znění (dále jen „horní zákon“), kterého se dopustil tím, že dne 30. 6. 2018 v ranních hodinách vědomě a úmyslně spolu s dalšími účastníky akce *KLIMAKEMP 2018* neoprávněně vnikl do důlního díla *lom Bílina*. Za to byla žalobci uložena pokuta 8000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále též „krajský soud“), který ji zamítl shora označeným rozsudkem. Rozsudek krajského soudu (stejně jako níže uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu) je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost. Předně namítá nesprávnost závěru o nepromlčení přestupku. Podle stěžovatele nelze souhlasit s tím, že ačkoliv příkaz zrušený v důsledku podaného odporu zůstává fakticky pouze oznámením o zahájení správního řízení, dochází okamžikem jeho doručení k přerušení běhu promlčecí doby. Stěžovatel brojil i proti závěru krajského soudu, že v případě nyní posuzovaného jednání a dalších přestupků, za které již byl potrestán, se jedná o tři samostatné skutky. Stěžovatel brojil i proti argumentaci o prokázání přestupku. Dále stěžovatel považuje za nesprávnou úvahu, že jsou-li splněny formální znaky přestupku, je automaticky naplněn i znak materiální. U posuzovaného jednání absentoval materiální znak přestupku. Brojil i proti uložené výši sankce. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení mu věci k dalšímu řízení.

IV.

[4] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s rozsudkem krajského soudu. Uplatněné námitky neshledal případnými. Navrhl proto kasační stížnost zamítnout.

V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Nejvyšší správní soud předně zkoumal podmínky přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. (ve znění účinném od 1. 4. 2021) totiž platí, že za podmínky, kdy před krajským soudem rozhodoval o věci specializovaný samosoudce, a tato kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, ji Nejvyšší správní soud odmítne jako nepřijatelnou (změna na základě novely soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb.).

[7] Nejvyšší správní soud shledal, že se uvedená právní úprava na nyní projednávanou věc užije. Krajský soud rozhodl po nabytí účinnosti označené novely, přičemž se jedná o věc ve smyslu § 31 odst. 2 s. ř. s., tedy o věc, ve které rozhoduje specializovaný samosoudce (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věcech sp. zn. 9 As 83/2021, sp. zn. 10 Azs 196/2021, sp. zn. 9 Azs 110/2021, sp. zn. 9 As 144/2021, sp. zn. 10 Azs 225/2021, sp. zn. 9 Azs 213/2021, sp. zn. 6 Ads 139/2021, sp. zn. 10 Ads 364/2021 atp.).

[8] Návazně se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Podstatný přesah zájmů stěžovatele Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Ačkoli se v tomto usnesení vyjádřil ve vztahu k předcházející právní úpravě nepřijatelnosti, která pamatovala pouze na posuzování ve vztahu k mezinárodní ochraně, závěry plynoucí z této judikatury jsou uplatnitelné i po výše uvedené novele (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věcech sp. zn. 1 Azs 172/2021, sp. zn. 9 As 83/2021, sp. zn. 1 As 124/2021, sp. zn. 9 Azs 84/2021, sp. zn. 9 Azs 110/2021,

pokračování

sp. zn. 4 As 156/2021, sp. zn. 10 As 222/2021, sp. zn. 9 As 144/2021, sp. zn. 1 As 148/2021, sp. zn. 10 As 225/2021, sp. zn. 6 As 242/2021, sp. zn. 9 As 213/2021 atp.).

[9] Podle označené judikatury se o přijatelnou kasační stížnost může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nepřijatelnou.

[11] V dané věci nevystala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. V této rovině Nejvyšší správní soud upozorňuje, že skutkově obdobnými věcmi, v nichž stěžovatelé (jiní účastníci akce KLIMAKEMP 2018) vznesli v podstatě totožné námitky jako v nynější věci, se soud již zabýval v rozsudcích ze dne 31. 10. 2022, č. j. 4 As 100/2022-32, ze dne 22. 11. 2022, č. j. 6 As 175/2022-28 a v usneseních ze dne 23. 11. 2022, č. j. 6 As 177/2022-28, ze dne 24. 11. 2022, č. j. 6 As 163/2022-41, ze dne 24. 11. 2022, č. j. 6 As 176/2022-29, ze dne 1. 12. 2022, č. j. 5 As 27/2022-38, ze dne 7. 12. 2022, č. j. 4 As 82/2022-45, ze dne 22. 2. 2023, č. j. 2 As 182/2022-23, ze dne 25. 5. 2023, č. j. 10 As 254/2022-36, a ze dne 5. 10. 2023, č. j. 3 As 122/2022-33. Rozhodovací praxi Nejvyššího správního soudu aproboval i Ústavní soud (srov. rozhodnutí ze dne 25. 1. 2023, sp. zn. I. ÚS 10/23, a ze dne 21. 2. 2023, sp. zn. IV. ÚS 209/23, kterými nebyly shledány ústavní stížnosti mířící proti shora označeným rozhodnutím Nejvyššího správního soudu za důvodné).

[12] Stěžovatel namítal, že pravidlo o přerušení běhu promlčecí doby doručením příkazu bylo do § 32 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky přidáno až po spáchání posuzovaného přestupku, přičemž retroaktivita je ve správním trestání nepřijatelná; situaci nelze překlenout ani analogií v neprospěch obviněného. Tato otázka již byla v judikatuře Nejvyššího správního soudu opakovaně řešena. V rozsudku ze dne 17. 9. 2021, č. j. 5 As 75/2019-24, zdejší soud vyslovil, že příkaz, proti kterému byl podán odpor, nelze považovat za rozhodnutí, jímž je obviněný uznán vinným; takovým příkazem bylo obviněnému oznámeno zahájení řízení ve smyslu § 32 odst. 2 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky. Stejný právní názor vyplývá také z rozsudku ze dne 7. 4. 2021, č. j. 8 As 109/2020-44, v němž Nejvyšší správní soud opět dovodil, že příkaz představuje oznámení o zahájení řízení, přičemž přerušení běhu promlčecí doby se váže na jeho doručení. Obdobný závěr obsahuje také rozsudek zdejšího soudu ze dne 7. 10. 2020, č. j. 3 As 48/2018-43. V rozsudku ze dne 1. 4. 2022, č. j. 6 As 305/2021-37, pak zdejší soud konstatoval: „*Pokud je příkaz prvním úkonem v řízení, jeho smyslem je jednak vyslovení viny obviněného (podmíněné tím, že nebude podán odpor), a jednak samotné sdělení obviněnému, že došlo k zahájení řízení o přestupku.*“ Výklad zákona nelze v posuzovaném případě považovat za analogii v neprospěch stěžovatele (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2022, č. j. 6 As 163/2022-41). Z uvedeného vyplývá, že doručením předmětného

příkazu stěžovateli došlo k přerušení běhu prekluzivní lhůty (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2022, č. j. 4 As 100/2022-32). Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje se závěry krajského soudu a neshledal důvod pro postoupení věci rozšířenému senátu, jak navrhoval stěžovatel.

[13] I tvrzeným porušením zásady *ne bis in idem* v případě účastníků akce KLIMAKEMP 2018 se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval. Uvedl, že „stěžovatelka spáchala dva přestupky ve vícečinném souběhu. Skutkovou podstatu přestupku podle horního zákona (přesněji řečeno její formální znaky) stěžovatelka naplnila tím, že unikla do důlního díla, kam je vstup zakázán. Naproti tomu skutkovou podstatu přestupku podle zákona o právu shromažďovacím stěžovatelka podle pravomocného příkazu Městského úřadu Litvínov, který není předmětem přezkumu v tomto řízení, naplnila tím, že neuposlechla pokyn policisty k opuštění prostoru lomu Bílina. Nehledě na časový odstup obou jednání, neuposlechnutí policistovy výzvy není součástí jednání naplňujícího znaky skutkové podstaty přestupku podle horního zákona, ani nebylo stěžovatelce kladeno k tíži jako přítěžující okolnost. Rozdílné jsou i zájmy chráněné oběma dotčenými předpisy. Nešlo tedy o tentýž skutek, a nemohlo tak dojít k porušení zákazu dvojího trestání,“ (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2022, č. j. 6 As 176/2022-29, a dále rovněž usnesení ze dne 23. 11. 2022, č. j. 6 As 177/2022-28, či ze dne 24. 11. 2022, č. j. 6 As 163/2022-41). Uvedené lze vztáhnout i na danou věc. Podstata jednání stěžovatele naplňujícího skutkové podstaty daných přestupků se lišila. V takovém případě je aplikace zásady *ne bis in idem* z povahy věci vyloučena. Skutkové podstaty předmětných přestupků navíc chrání zcela odlišné zájmy. Zatímco přestupek podle § 14 odst. 1 písm. d) zákona o právu shromažďovacím a podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona o některých přestupcích chrání zájem na řádném průběhu shromáždění (a v širších důsledcích samotný veřejný pořádek), přestupek podle § 40a odst. 1 písm. a) horního zákona cílí na ochranu dobývání ložisek nerostů, zajištění bezpečnosti při této činnosti (a tím pádem na ochranu života a zdraví) a též na ochranu majetku subjektů, které provádějí hornickou činnost (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 11. 2022, č. j. 6 As 175/2022-28).

[14] Pokud pak stěžovatel poukazoval na prokázání spáchání přestupku, i tím se krajský soud důkladně zabýval v bodech 34 a násl. rozsudku. Uvedl, které podklady považuje pro prokázání vytykaného jednání stěžovatele za podstatné, co se z nich podává, i proč stěžovatelova argumentace není s to zvrátit argumentaci napadených rozhodnutí. Krajský soud tedy i v tomto ohledu postupoval v souladu s judikaturou (z výše uvedených rozhodnutí srov. zejm. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 10. 2023, č. j. 3 As 122/2022-33). Krajský soud správně akcentoval i to, že stěžovatel proniknutí do důlního díla v průběhu řízení nerozporoval. Jako případný pak nelze shledat odkaz na judikaturu, která zapovídá použití úředního záznamu jako jediného důkazu. V projednávané věci měli žalovaný a krajský soud k dispozici mj. také příkaz Městského úřadu Litvínov a příkaz Přestupkové komise Města Litvínov, které obsahovaly zeměpisné koordináty místa zadržení stěžovatele, a kterým svědčí presumpce správnosti (srov. bod 12 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 11. 2022, č. j. 6 As 175/2022-28). Taktéž problematika materiálního znaku přestupku je judikaturou bohatě řešena. Například v rozsudku ze dne 31. 10. 2008, č. j. 7 Afs 27/2008-46, zdejší soud vyslovil, že „kategorie správních deliktů je kategorií trestního práva v širším slova smyslu, tudíž se i pro správní delikty uplatní povinnost správního orgánu zkoumat nejen naplnění formálních znaků správního deliktu, ale také, zda jednání vykazuje daný stupeň společenské škodlivosti, tudíž materiální

pokračování

stránku správního deliktu.“ Při zkoumání odpovědnosti za přestupek je tak správní orgán povinen zjišťovat naplnění jeho materiální stránky (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2014, č. j. 5 As 4/2013-26, ze dne 6. 6. 2013, č. j. 1 As 24/2013-28 a ze dne 9. 8. 2012, č. j. 9 As 34/2012-28). V projednávané věci správní orgány i krajský soud posoudily materiální znak přestupku v souladu s akcentovanými zásadami, přičemž dospěly ke správnému závěru, že stěžovatelovo jednání materiální znak přestupku naplňovalo. K politickým pohnutkám, z nichž stěžovatel dovozuje nenaplnění materiální stránky přestupku, se již vyjádřil Ústavní soud ve výše zmíněném usnesení ze dne 25. 1. 2023, sp. zn. I. ÚS 10/23: *„U tvrzení o politických pohnutkách stěžovatele nelze odhlédnout od toho, že stěžovatel byl sankcionován v přestupkovém řízení pokutou v řádu jednotek tisíců Kč. Podle některých autorů se přitom legitimita projevů tzv. občanské neposlušnosti odvíjí mimo jiné od ochoty nést negativní následky s nimi spojené [...]. Ústavní soud přitom v nyní posuzované věci považuje takové následky pro stěžovatele za zanedbatelné, a nemá proto důvod v tomto směru úvahy orgánů veřejné moci dále zkoumat. Jinými slovy, Ústavní soud nezpochybňuje naléhavost motivů stěžovatele, avšak respektuje, že veřejná moc na porušení zákonem chráněných zájmů přiměřeně reaguje,*“ (obdobně též bod 24 a násl. rozsudku zdejšího soudu ze dne 22. 11. 2022, č. j. 6 As 175/2022-28).

[15] Rozporuje-li stěžovatel konkrétní výši sankce (hodnocení přítěžujících a polehčujících okolností), soud k tomu uvádí, že konkrétní výše sankce je výsledkem správního uvážení, do kterého soudy mohou zasahovat pouze v ojedinělých případech. Úkolem správního soudu je toliko přezkoumat, zda správní orgán nevybočil z mezí správního uvážení a neuložil sankci nepřiměřenou nebo likvidační (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 As 100/2014-139, ze dne 3. 4. 2012, č. j. 1 Afs 1/2012-36, ze dne 19. 12. 2013, č. j. 2 As 130/2012-20, č. 2992/2014 Sb. NSS, ze dne 25. 7. 2019, č. j. 1 As 127/2018-99, ze dne 30. 11. 2005, č. j. 1 As 30/2004-82, ze dne 24. 4. 2018, č. j. 9 As 55/2017-93, ze dne 21. 8. 2003, č. j. 6 A 96/2000-62, ze dne 19. 4. 2012, č. j. 7 As 22/2012-23, ze dne 23. 7. 2019, č. j. 2 As 23/2018-29, ze dne 24. 1. 2019, č. j. 5 As 279/2016-45, ze dne 12. 12. 2019, č. j. 7 Afs 230/2019-34, nebo rozsudek rozšířeného senátu ze dne 20. 4. 2010, č. j. 1 As 9/2008-133). Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že krajský soud se výší sankce zabýval v souladu s označenou judikaturou. Zkoumal i otázku likvidační povahy sankce, přičemž nepřehlédl ani stěžovatelem akcentované vady (bod 36 napadeného rozsudku). Nejvyšší správní soud i v tomto ohledu s jeho posouzením souzní.

[16] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou.

[17] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2023

Tomáš Foltas
předseda senátu